

İçindekiler

Önsöz	13
-------------	----

Birinci Bölüm

Kırım

Kırım'ın Kısa Tarihçesi.....	21
Altın Orda Devri	22
Kırım Hanlığı Devri	25
Osmanlı Hâkimiyeti Devri.....	28
Rus İdaresi Devri.....	33
Kırım Tatarlarının Milli Uyanış Devri.....	35
Kefe'nin Kısa Tarihçesi.....	41
Kırım'ın İdarî, Etnik, Dinî ve Sosyal Yapısı	46
Kırım'da İslâmiyet	47
Kırım-Anadolu Münasebetleri.....	55
Rus İşgalinden Önce Kırım-Anadolu Münasebetleri.....	55
Rus İşgalinden Sonra Kırım-Anadolu Münasebetleri.....	58
Kırım'da Dinî, İlmî ve Kültürel Hayat	65
Hanlık Devri.....	65
Hanlık Devrinde Eğitim Kurumları ve Ulemanın Desteklenmesi.....	69
Hanlık Devrinde Kütüphane ve Tereke Kayıtlarına Yansıyan Kitaplar ...	72
Rus İdaresi Dönemi	75
Kırım'daki Türk İslâm Kültürü ve Mirasının Tahribi.....	81
Kırım'da Edebiyat	85
Kırım'da Dinî, İlmî ve Kültürel Hayatı Şekillendiren Müesseseler ve Kuruldukları Merkezler	88

Cami ve Mescidler	91		
Kefe	93	Gözleve/Kezlev (Yevpatoriya).....	131
Sudak	97	Yalta	134
Kerç	99	Akyar (Sivastopol)	137
Taman	102	Aluşta	138
Orkapı (Ferahkirman)	103	Termik	142
Eski Kırım (Solhat)	103	Nehr-i Salgır	142
Bahçesaray.....	108	Nehr-i Bulganak	142
Salacak (Bahçesaray).....	121	Burulca.....	142
Mangupkale	123	İvadiye	142
Akmescid	123	Kaçı	143
Karasubazar	127		
Mektep ve Medreseler	144		
Kefe	145	Akmescid	157
Kerç	150	Karasubazar	158
Eski Kırım (Solhat)	151	Gözleve	158
Bahçesaray.....	153	Yalta	159
Tekke ve Zaviyeler	160		
Kefe	162	Gözleve/Kezlev	166
Kerç	163	Kaçı	168
Taman	163	İnkırman	169
Eski Kırım	164	Çuyıncı	169
Bahçesaray.....	164	Güleç	169
Akmescid	165	İvadiye	170
Karasu	166	Taşlı	170

İkinci Bölüm

Ulema, Udeba, Şuara, Meşayih ve Müellifler

Abbas Kadı (XVIII. Yüzyıl)	173	Abdullah Efendi (ö. 1067/1657)	183
Abdullah Abiloğlu Lâtifzâde (1890 -1938)	173	Abdullah Efendi (XVII. Yüzyıl)	183
Abdullah Afifüddin Efendi (Afifi) (ö. 1050/1640)	174	Abdullah Efendi (XVII. Yüzyıl)	183
Abdullah b. Ali (Derviş Abdi) (ö. 1107/1695) ...	175	Abdullah Efendi (XVIII-XIX. Yüzyıl)	184
Abdullah b. Hüseyin (ö. 1111/1699)	176	Abdullah Efendi (XIX. Yüzyıl)	184
Abdullah b. Mehmed Efendi (ö. 1083/1672) ...	177	Abdullah Efendi (Şeyh Hacı) (XIX. Yüzyıl)	185
Abdullah b. Molla Halim Efendi (XVIII. Yüzyıl) .	178	Abdullah Hilmi Efendi (ö. 1305/1888)	186
Abdullah b. Osman Efendi (Tatarcıkzâde) (ö. 1211/1797)	178	Abdullah Kefevî (ö. ?).....	187
Abdullah b. Seyyid Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl)	181	Abdullah Kırımı (ö. 999/1591).....	187
Abdullah b. Şeyh Ahmed (XVIII. Yüzyıl)	181	Abdullah Ramiz Paşa (ö. 1226/1811).....	188
Abdullah Çelebi (Abdi) (XVII. Yüzyıl)	182	Abdurrahman b. Abdülcemil Efendi (XVIII. Yüzyıl)	190
Abdullah Dermenci (XX. Yüzyıl)	183	Abdurrahman b. el-Hâc Ebû Bekir Efendi (XVIII. Yüzyıl)	190

Abdurrahman b. İsmail Rüşdü Efendi (ö. 1872/1918).....	191	Abdünnaim b. Hasan el-Kefevî (XVII. Yüzyıl) ...	210
Abdurrahman b. Müsâ Efendi (ö. 1121/1710) .	192	Abdürreşit Mediyev (1880-1912).....	211
Abdurrahman b. Süleyman Efendi (ö. 1017/1609).....	192	Abdürrezzak Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	211
Abdurrahman b. Şaban Efendi (ö. 1083/1672)	192	Abdüssamed b. Abdullah el-Kırmî (XVII. Yüzyıl).....	212
Abdurrahman Efendi (XVII. Yüzyıl).....	193	Abdüssamed Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	212
Abdurrahman Efendi (ö. 1123/1711).....	193	Abdüssetâr Efendi (ö. 1304/1887).....	212
Abdurrahman Efendi (ö. 1325/1907).....	194	Abibulla/Habibullah Odabaş (1881-1938).....	215
Abdurrahman Efendi (XX. Yüzyıl).....	194	Ablakim/Arifzâde İlmi (1887-1947).....	215
Abdurrahman Efendi Baba Kûşî (ö. 983/1575)	194	Ablay Şamil Çongarlı (1900-1942).....	216
Abdurrahman Kadriyâde (1876 -1938).....	195	Ablâziz Veliyev (1939- . . .).....	216
Abdurrahim Altanlı Şeyhzâde (1898-1976).....	195	Amed Adil (XX. Yüzyıl).....	217
Abdurrahim Efendi (ö. 1062/1652).....	196	Ahmed b. Ali (XVII. Yüzyıl).....	217
Abdurrahim Rahmi Efendi (ö. 1187/1773).....	196	Ahmed b. Hasan el-Kefevî (XVII. Yüzyıl).....	217
Abdülaziz b. eş-Şeyh Abdullah b. İbrahim (XVII. Yüzyıl).....	196	Ahmed b. Hasan el-Kefevî (XIX. Yüzyıl).....	218
Abdülaziz İzzî Efendi (ö. 1106/1695).....	197	Ahmed b. Mehmed el-Kefevî (ö. ?).....	218
Abdülbâkî Efendi (Hicâbî) (ö. 1238/1822).....	197	Ahmed b. Receb (XVII. Yüzyıl).....	218
Abdülcil Efendi (XIX. Yüzyıl).....	199	Ahmed Duacı Efendi (XIX. Yüzyıl).....	219
Abdülcil Remzi (XVIII. Yüzyıl).....	199	Ahmed Efendi (XVI. Yüzyıl).....	219
Abdülcemil b. Abdurrahman (XVII. Yüzyıl).....	200	Ahmed Efendi (ö. 1083/1672).....	220
Abdülfettah b. Şeyh Abdullah Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	200	Ahmed Efendi (ö. 1156/1743).....	220
Abdülfettah Efendi (XVII. Yüzyıl).....	200	Ahmed Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	221
Abdülfettah Efendi (ö. ?).....	201	Ahmed Efendi (XIX. Yüzyıl).....	222
Abdülgaffar b. Hasan el-Kırmî (XVIII. Yüzyıl)...	201	Ahmed Efendi (XX. Yüzyıl).....	222
Abdülhakim Hilmi (1887-1947).....	203	Ahmed Esad Efendi (1740-1814).....	222
Abdülhalim b. Abdülkerim (XVIII. Yüzyıl).....	203	Ahmed Kâmilî Efendi (ö. 1236/1821).....	224
Abdülhalim b. Ali b. Mehmed (XVIII. Yüzyıl)....	204	Ahmed Kefevî (XIX. Yüzyıl).....	224
Abdülhalim b. Ali (ö. ?).....	204	Ahmet Özenbaşlı (1893-1958).....	224
Abdülhalim b. Ahmed Efendi (ö. 1110/1699)..	204	Ahmed Resûl Efendi (XIX. Yüzyıl).....	225
Abdülhalim Efendi (ö. 1210/1795).....	205	Ahmed Reşid Efendi Kırmizâde (ö. 1279/1863).....	225
Abdülhalim Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	206	Ahmed Reşid Efendi Tatarçıkzâde (ö. 1255/1839).....	226
Abdülhalim Efendi (XIX. Yüzyıl).....	206	Ali (XIII. Yüzyıl).....	227
Abdülhay Efendi Kırmılı (1854-1920).....	206	Ali Alâeddin Efendi (ö. 970/1562).....	227
Abdülkerim Efendi (ö. 1049/1640).....	207	Ali b. Abdullah el-Akkirmanî (ö. 1028/1618) ...	228
Abdülkerim Efendi (ö. ?).....	207	Ali Bodaniskiy (1865-1920).....	228
Abdülkerim Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	208	Ali Can Bey (ö. 1115/1703).....	228
Abdülkerim Zühdi Efendi (XIX. Yüzyıl).....	208	Ali Can Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	229
Abdüllatif b. Ömer (XVIII. Yüzyıl).....	209	Ali Efendi (XVII. Yüzyıl).....	229
Abdüllatif Efendi (XVII. Yüzyıl).....	209	Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	229
Abdülmecid el-Kırmî (XV. Yüzyıl).....	209	Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	229
Abdünnâfi Efendi (ö. 1115/1704).....	209	Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	230
		Ali Efendi (XIX. Yüzyıl).....	230

Ali Efendi (XIX. Yüzyıl).....	230	Fatih Kerimi (1870-1937)	259
Ali Efedizâde Abdullah (XVIII. Yüzyıl)	231	Fâzıl Mehmed Paşa (1210/1795-1300/1882)..	260
Ali Şücâî Efendi (ö. 1341/1922)	231	Fevzi Efendi (ö. 1158/1745).....	262
Âşık Ömer (1030?/1621?-1119/1707)	231	Feyzi/Fevzi Mehmed Efendi Haydarzâde (ö. 1055?/1645?).....	262
Ayder Osman (1938-1997).....	233	Feyzi Hasan Baba (XVI. Yüzyıl).....	265
Aziz İdris Bey (ö. 1295/1878)	233	Feyzullah Efendi (ö. 1127/1715)	266
Bahadır Giray Han (Rezmî) (ö. 1050/1640).....	234	Feyzullah Efendi (XVIII. Yüzyıl)	266
Bay Akay Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	235	Feyzullah Efendi (XIX. Yüzyıl).....	267
Bekayi Hatibzâde Abdülbâki (ö. 1000/1592)...	236	Feyzullah Çelebi Efendi (XVIII. Yüzyıl)	267
Bekir Efendi (XVII. Yüzyıl).....	237	Fürûgî Çelebi (XVIII. Yüzyıl).....	267
Bekir Sıtkı Çobanzâde (1893-1937)	237	Gafar/Cafer Bulganaklı (1905-1987).....	268
Besim Ömer Efendi (ö. 1196/1781).....	239	Gani Murad (1910-?)	268
Bilal Mambet (1935-2009).....	240	Gazi Giray (Bora) (961/1554-1015/1607).....	268
Cafer Gafar (1898-1938).....	241	Gence Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	270
Cafer Seydahmet Kırmır (1889-1960)	241	Güleçli Şeyh Ahmed Efendi (XVII. Yüzyıl)	271
Canmuhammed (XVII. Yüzyıl).....	243	Habib Efendi (XIX. Yüzyıl)	271
Cemil Kermencikli (Germencikli) (1891-1942) 244		Habibullah Efendi (XIX. Yüzyıl)	272
Cemil Seydahmet (1903-1977)	244	Habibüddin Ali Efendi (ö. ?).....	272
Cengiz Dağcı (1919-2011)	245	Hacıbay Efendi (XVIII. Yüzyıl)	272
Cevdet Ahmedov (1917-1995)	245	Hacı Kurman Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	272
Çelebi Ebusuud Efendi (XVIII. Yüzyıl)	246	Hafız Ali Murtaza Efendi (Saçlı Hoca) (1299/1883-1942)	273
Çerkez Ali (d. 1925-ö. ?).....	246	Hak Muhammed Efendi ed-Deştî el-Kırmî (XVII. Yüzyıl)	274
Dağstanî Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	247	Hâlet Efendi (1760-1822)	274
Devlet Giray Han (Devletî) (918/1517-985/1577)	247	Halil b. Ali Kırmî (XVIII. Yüzyıl).....	275
Dost Membet Efendi (XVIII. Yüzyıl)	248	Halil Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	276
Ebubekir Ali (947/1540-1012/1605).....	249	Haliloğlu Ali (XIII. Yüzyıl).....	276
Ebubekir Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	249	Halim Giray (ö. 1239/1823).....	277
Ebubekir Rifat Efendi (ö. 1247/1831).....	250	Hamdi Giraybay (190-1930).....	279
Ebubekir Sıdkı Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	251	Hamid b. Ahmed Kırmî (Hamid Bî-Neva /Kırmırlı Şeyh Hamid) (ö. 1185/1771)	279
Ebubekir Takıyyüddin Efendi (ö. 970/1563)	252	Hamid Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	281
Ebu'l-Bekâ Eyyüb b. Mûsâ (1028/1619 - 1095/1684)	252	Hamid Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	281
Ebusuud b. Abdülvahid el-Kefevî (XVIII. Yüzyıl?)	256	Hamid Kırmî (ö. 1215/1800)	281
Edib Efendi (XVII. Yüzyıl).....	256	Hamidüddin Ahmed b. Mehmed el-Kefevî.....	282
Emil Hamit Osmanoğlu (d. 1938).....	257	Hami Giray (1229/1814).....	282
Emir b. Osman Sûfî (ö. 730/1330?)	257	Hanzâde Hanım (XVII. Yüzyıl).....	283
Ennan Alimov (1912-1941)	257	Hasan b. Hamid Kırmîzâde (XIX. Yüzyıl)	283
Enver Selâmet (1917-1980)	258	Hasan Çelebi (Emir) (ö. 975/1567)	283
Ervin Umerov (1938- . . .)	258	Hasan Çergeyev (1879-1946).....	284
Eskender Fazıl (1934-2003)	258	Hasan Efendi (ö. 1158/1745).....	284
Eşref Şemizâde (1908-1978)	258		
Eşmirza Kart (XIX. Yüzyıl).....	259		

Hasan Efendi Bahçesarayî (XVII. Yüzyıl)	285	İsmail Efendi (XVIII. Yüzyıl)	315
Hasan Kırımı (ö. ?)	285	İsmail Efendi (XIX. Yüzyıl)	315
Hasan Rüşdü Efendi (ö. 1310/1893).....	286	İsmail Ferruh Efendi (ö. 1256/1840)	315
Hasan Rüşdü Efendi (XIX. Yüzyıl).....	287	İsmail Gaspralı (1851-1914)	319
Hasan Sabri Ayvazov (1878-1938)	287	İsmail Kerimov (1955- . . .)	324
Hayreddin Efendi (XV. Yüzyıl)	288	İsmail Lemanov/Lümanov (1871-1942)	324
Hayrizâde el-Kırımı (ö. ?)	289	İsmet b. Şuayb Çelebi (ö. ?)	324
Hızır Efendi (XVII. Yüzyıl).....	289	İzzet Efendi (XIX. Yüzyıl).....	325
Hızır Şah Efendi (XVII. Yüzyıl)	289	Kâmil (ö. ?).....	325
Huriye Edemova (1938- . . .).....	290	Kan Membet Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	325
Hürremî Çelebi Akay Efendi (XVIII. Yüzyıl)	290	Kelimi Mustafa (ö. 1154/1742)	325
Hüsâm b. Hâfız el-Kırımı (XV. Yüzyıl).....	292	Kerim Camanıklı/Cumanaklı (1905-1966)	326
Hüsameddin Çelebi (XVIII. Yüzyıl)	294	Keşfi Efendi (ö. 1234/1818)	326
Hüsameddin el-Hasan b. Ramazan (XIV. Yüzyıl).....	294	Keşfi Kırımı (XVII. Yüzyıl).....	326
Hüseyin b. Derviş Ali el-Kırımı (XVIII. Yüzyıl)....	294	Kırımı (ö. ?).....	329
Hüseyin b. Mehmed Kırım Gazi (XVIII. Yüzyıl)..	295	Kırımı Hafız Efendi (XIX. Yüzyıl)	329
Hüseyin (Üseyin) Bodaniskiy (1877-1938)	295	Kör Yusuf Dede (XVII. Yüzyıl).....	329
Hüseyin Çelebi De'bi/Dâyî (ö. 1049/1640)	295	Kul Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	329
Hüseyin Çelebi Re'yî (ö. 1049/1639)	296	Kurbî (ö. ?).....	330
Hüseyin Efendi (ö. 1191/1777).....	296	Kutbeddin el-Kırımı (ö. ?)	330
Hüseyin Efendi (ö. 1212/1797).....	296	Küçük Abullah Efendi (XVIII. Yüzyıl)	330
Hüseyin Efendi Kedi (ö. 1087/1676).....	297	Lütfi Abdüllatif Efendi (ö. 1115/1703)	331
Hüseyin Efendi Kefevî (ö. 1010/1601).....	299	Lütfullah b. Mustafa el-Kırımı (1078/1668-1161/1748)	332
Hüseyin Efendi Serçe (ö. 1056/1646)	303	Lütfullah Efendi (ö. ?).....	332
Hüseyin Hüsnü Efendi (XIX. Yüzyıl).....	303	Mahmud (XIII-XIV. Yüzyıl)	332
Hüseyin Kırımı (ö. XVIII. Yüzyıl?).....	303	Mahmud b. Mesud (ö. ?)	333
Hüseyin Rıfkı Efendi (ö. 1232/1877).....	304	Mahmud b. Said (XVII. Yüzyıl)	333
Hüseyin Şâmil Toktargazi/Tohtargazi (1881-1913).....	305	Mahmud b. Süleyman el-Kefevî (ö. 990/1582).....	333
Irgat Kadir/Halil Kadırov (1905 -1945).....	306	Mahmud Celaleddin Efendi (XIX. Yüzyıl)	338
İbn Mehmed Kefevî (XVII. Yüzyıl?)	306	Mahmud Çelebi (Hakim Çelebi) (ö. 938/1531).....	338
İbrahim b. Abdullah/Hak Muhammed el-Kırımı (ö. 1001/1593)	306	Mahmud Efendi (XVII. Yüzyıl).....	339
İbrahim b. Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	310	Mahmud Nedim (1893-1938).....	340
İbrahim b. Yusuf b. Mustafa el-Haneft el-Kefevî (XVIII. Yüzyıl?)	311	Mambet Ablâlimov (XX. Yüzyıl).....	340
İbrahim Efendi (XVII. Yüzyıl)	312	Mehmed Bahri Efendi (XIX. Yüzyıl).....	340
İbrahim Efendi (XVIII. Yüzyıl)	312	Mehmed b. Abdurrahman (XVII. Yüzyıl)	340
İbrahim Mihrabî Baba (ö. 1338/1919)	313	Mehmed b. Abdülhamid Kefevî (ö. 1168/1755)	341
İlyas Efendi (ö. 1170/1757).....	313	Mehmed b. Abdülkerim b. İbrahim el-Kırımı (XVII. Yüzyıl)	344
İsa Abdurahman (1937- . . .)	314	Mehmed b. Bedruddin Yahya el-Kefevî (ö. 1000/1591)	345
İsa Halife el-Kırımı (XVII. Yüzyıl)	314	Mehmed b. İbrahim (XVIII. Yüzyıl)	345
İslam Efendi (XVII. Yüzyıl)	314	Mehmed b. Kadreşî el-Kırımı (XVII. Yüzyıl)	345

Mehmed b. Mahmud el-Kefevî (XVI. Yüzyıl)	346	Mehmed Senai/ Kırımlı Hacı Mehmed Senai (XVII. Yüzyıl)	376
Mehmed b. Mustafa el-Akkirmâni el-Kefevî (ö. 1174/ 1760).....	347	Mehmed Şefik Dede (Şefîî) (ö. 1082/1672).....	377
Mehmed b. Osman Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	351	Mehmed Tevfik Bey (1251/1836-1313/1896) .	378
Mehmed Ebulhayr Efendi (XIX. Yüzyıl)	351	Mengli Ali Efendi (XVIII. Yüzyıl)	379
Mehmed Efendi (ö. 1018/1609)	351	Mengli Giray Han I (849/1445-920/1515)	379
Mehmed Efendi (ö. 1102/1691)	351	Mengli Giray Han II (1093/1682-1152/1739)..	380
Mehmed Efendi (ö. 1115/1704)	352	Mevlânâ Abdülkerîm b. Mevlânâ Osman (1225/1810-1309/1891).....	381
Mehmed Efendi (ö. 1128/1716)	352	Mevlânâ Receb b. İbrahim (ö. 795/1393)	382
Mehmed Efendi (ö. 1156/1744)	353	Mevlânâ Rükneddin Ahmed B. Mehmed el-Kırmî el- Mürte'îş (ö. 883/1478) ...	382
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	353	Mevlânâ/Molla Seyyid Ahmed b. Abdullah Kırımı (879/1474)	383
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	353	Mevlânâ Şerefüddin b. Kemal el-Kırımı (ö. 847/1443)	390
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	354	Mirza Ömer Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	391
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	355	Muhyiddin Mehmed b. Süleyman el-Kefevî (ö. 879/1475).....	391
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	356	Murad Kırımı (XVII. Yüzyıl).....	391
Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl)	356	Murtaza Ali b. Ebussuud (XVII. Yüzyıl).....	391
Mehmed Efendi (1243/1827)	356	Murtaza b. Muzaffer Efendi (XVII. Yüzyıl).....	392
Mehmed Efendi (1273/1857).....	357	Murtaza Efendi (ö. 1110/1699)	392
Mehmed Efendi (XIX. Yüzyıl)	357	Murtaza Efendi (XVIII. Yüzyıl)	393
Mehmed Efendi Kösec (ö. 1138/1725)	358	Müsâ Efendi (XVIII. Yüzyıl)	393
Mehmed el-Kırımı (ö. ?).....	358	Müsâ Kelîmî Efendi (ö. 1054/1644).....	394
Mehmed Fakri Efendi (XVIII. Yüzyıl)	358	Mustafa b. Hacı Mehmed Efendi (XVII. Yüzyıl).....	396
Mehmed Ferrî Efendi (ö. 1220/1805)	361	Mustafa Efendi (ö. 1005/1597)	397
Mehmed Giray (XVII. Yüzyıl)	361	Mustafa Efendi (ö. 1020/1612)	397
Mehmed Giray IV (Kâmil) (100/1591-1084/1674?)	363	Mustafa Efendi (Fetva Emîni Çolak Mustafa) (ö. 1045/1635)	397
Mehmed Hamid Kırımı (ö. ?).....	365	Mustafa Efendi (XVII. Yüzyıl).....	398
Mehmed İffetî b. Seyyid Bilal Kefevî (ö. 1093/1681?)	366	Mustafa Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	398
Mehmed Külhan Dede (XVIII. Yüzyıl)	366	Mustafa Efendi (ö. 1224/1809)	398
Mehmed Lâyih/Lâyık Efendi (ö. 1164/1750) ...	366	Mustafa Efendi (XIX. Yüzyıl).....	398
Mehmed Muhyiddin Efendi (XV. Yüzyıl).....	367	Mustafa Efendi (XVII. Yüzyıl)	399
Mehmed Neşet Efendi Kırımızâde (1843-1906).....	367	Mustafa Halim Özyazıcı (1898-1964).....	400
Mehmed Niyazi (1878-1931)	368	Mustafa Müdâmî (ö. 947/1540).....	401
Mehmed Nuri Efendi (1288/1872-1327/1911).....	369	Mustafa Rahmi Efendi (Vakanüvis) (ö. 1165/1752)	401
Mehmed Nüzhet Efendi (1224/1809-1304/1887)	370	Muzafferüddin Efendi (ö. 971/1564).....	403
Mehmet Nüzhet (Memet Nüzet) (1888-1934).....	372	Mücteba Efendi (XIX. Yüzyıl).....	403
Mehmed Rıza b. Seyyid Ahmed el-Kırımı (1169/1756).....	373	Müstecip Ülküsal (1899-1996)	403
Mehmed Salih b. Hüseyin Efendi (ö. ?)	375	Nasrullah Kırımı (XV. Yüzyıl)	405
Mehmed Salih b. Yahya Efendi (ö. 1175/1762).....	375		

Necmeddin İshak b. İsmail el-Kırımı (ö. 880/1475)	405	Salih Nesim Efendi (ö. 1258/1842).....	431
Numan Çelebi Cihan (1885-1918).....	406	Sefer Efendi (ö. 1099/1688).....	431
Numan Efendi (XIX. Yüzyıl)	407	Seitumer Emin (1921-2004).....	432
Nuri Bey (Yüzbaşı Osman Nuri Bey) (ö. 1327/1910)	408	Selim Divane (ö. 1170/1757).....	433
Nuri Efendi (XVIII. Yüzyıl)	408	Selim Efendi (ö. 1260/1844).....	435
Nüzhet Ömer (1931-...)	408	Selim Giray (Hacı) (ö. 1116/1704)	436
Osman Akçokraklı (1879-1938).....	409	Seyyid Abdullah Özenbaşı (1867-1924).....	439
Osman b. Ahmed el-Kefevî (ö. ?).....	410	Seyyid Arif Efendi (XVII. Yüzyıl)	439
Osman Efendi (ö. 1175/1762)	411	Seyyid Osman Efendi (XIX. Yüzyıl).....	439
Osman Efendi (XVIII. Yüzyıl)	411	Seyyid Yakub Efendi (XX. Yüzyıl).....	440
Osman Hamid (1910-1942)	411	Süleyman Avni Efendi (ö. 1287/1871)	440
Osman Hilmi Efendi (1867-1931)	412	Süleyman b. Hasan Kırımı (XIX. Yüzyıl)	440
Osman Kırımı (Kırımı Seyyid Osman) (1192/1778?)	413	Süleyman Efendi (XVIII. Yüzyıl)	442
Osman Nuri Efendi (1292/1875-1329/1911)...	415	Süleyman Sıdkı Efendi (ö. 1197/1783).....	443
Ömer b. Salih Efendi (ö. 1159/1746).....	417	Şahbaz Giray (Sıret) (ö. 1251/1836).....	443
Ömer Efendi (Müsevvid) (XVII. Yüzyıl)	417	Şahin Giray (Şâhi) (ö. 1124/1712).....	444
Ömer Efendi (XIX. Yüzyıl)	418	Şahin Giray (1158/1745-1201/1787).....	445
Ömer Efendi (XIX. Yüzyıl)	418	Şâkir Ağa (1779-1840)	446
Ömer Efendi (XIX. Yüzyıl)	418	Şakir Selim/Selimova (1942-2008)	447
Ömer Fuad b. Mustafa el-Kırımı (XX. Yüzyıl)	419	Şamil Alaaddin (1912-1996).....	448
Ömer İpçi (1897-1955)	419	Şemseddin Ahmed el-Kırımı (ö. 833/1429)	448
Ömer Kefevî (ö. ?)	420	Şemseddin Efendi (XV. Yüzyıl)	449
Pir Mehmed (XVI. Yüzyıl).....	420	Şemseddin Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	449
Rahmetullah b. Ubeydullah el-Kezlevî (ö. 1261/1845)	421	Şerafeddin Şerif Efendi (ö. 1331/1913).....	449
Rahmetullah Şerif Efendi (XVIII. Yüzyıl)	421	Şerif (XVIII. Yüzyıl).....	450
Reşid Mehmed Efendi (ö. 1197/1783)	422	Şerif Kefevî (XVIII. Yüzyıl).....	450
Reşid Murad (1915-2000)	422	Şeryan Aliyeva (d. 1937).....	451
Reşid Mustafa Efendi (ö. 1173/1760).....	422	Şevki Bektöre (1888-1961).....	451
Remzi Burnaş (1920-1982)	423	Şevki Efendi (XIX. Yüzyıl).....	452
Rıfat Efendi (XIX. Yüzyıl).....	423	Şeyh Efendi Sultan (ö. ?).....	452
Rıza Fâzıl (1929-2016).....	423	Tahir Efendi (ö. ?)	452
Rıza Halid (XX. Yüzyıl).....	424	Tahir Halilov (d. 1940)	453
Saadet Giray (898/1492-944/1538)	424	Tâlibî Çelebi (XVI. Yüzyıl).....	453
Saadet Giray b. Gazi Giray (ö. 1045/1635)	425	Tatar Abdullahzâde Yahya Efendi (ö. 1131/1719)	454
Safer Nagayev (1941-2009)	426	Tatar Derviş Efendi (XVII. Yüzyıl).....	454
Safvetî Kemal Çubukçuzâde (XX. Yüzyıl)	426	Tatar İsa Efendi (XVII. Yüzyıl)	455
Safvetî Mûsâ Paşa (ö. 1281/1865).....	427	Tayyari Mehmed Efendi (XVIII. Yüzyıl).....	455
Said Giray (XVIII. Yüzyıl).....	428	Ubeydullah b. Cafer el-Kezlevî (1238/1823)	455
Said Mehmed Efendi (ö. 1204/1790)	430	Valeri Magafuroviç Basırov (d. 1947)	456
Salih Efendi (ö. 1137/1725).....	430	Vecîhi Hasan Efendi (ö. 1071/1660)	456
		Veysi Hâce (ö. 1196/1782).....	458
		Yahya Efendi (XVIII. Yüzyıl)	458

Yakup Efendi (ö. ?)	458	Zekeriya Çelebi (XVII. Yüzyıl).....	464
Yakup Kemal Efendi (XX. Yüzyıl)	459	Zekeriya Efendi (ö. 1235/1820)	464
Yakup Şakir Ali (1890-1930).....	463	Zeynüddin Efendi (XIX. Yüzyıl).....	465
Yunus Temirkaya (d. 1915)	463	Ziver Efendi (1224/1809-1245/1829)	465
Yusuf Bolat (1909-1986)	463	Ziyaeddin Cavtöbeli (1905-1992).....	466
Yusuf Ziya Kırımi (XX. Yüzyıl)	464	Ziyaeddin Kırımi (ö. 780/1378)	466

Kaynakça467

Eser İsimleri Dizini.....483

Genel Dizin.....491